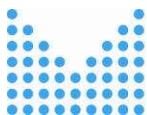

M E T O D I K A

**ke ztotožňování voličů,
kteří se do volební místnosti dostaví
s občanským průkazem s oddělenou
vyznačenou částí (tzv. odstřiženým rohem)**

Úvodní informace

Tato metodika se vydává pro účely ztotožňování voličů, kteří se do volební místnosti dostaví s občanským průkazem (OP) s oddělenou částí (tzv. ustřiženým rohem). Vydání metodiky navazuje na zákon č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech, který i z pohledu volební agendy přináší některé novinky:

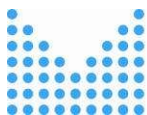
- **Není možné vydat ve zrychleném režimu OP bez strojově čitelných údajů pro účely výkonu volebního práva** s dobou platnosti 30 dnů. Tato změna reflektuje požadavky na identifikační doklady vyplývající z právních předpisů EU a snahu o maximálně možnou unifikaci při využívání dokladů s elektronickým čipem a biometrickými prvky. Nastane-li situace, kdy volič krátce před volbami zjistí, že nemá platný OP, nebo ho ztratí, anebo je mu odcizen, může k hlasování využít platný cestovní pas, a nemá-li ho, pak má možnost požádat o vydání OP ve zrychleném režimu (do 5 pracovních dnů nebo do 24 hodin pracovního dne), který podléhá uhrazení správního poplatku ve výši 500 Kč, respektive 1 000 Kč.
- **Platnost OP skončí, mimo jiné, uplynutím 45 dnů ode dne ohlášení změny místa trvalého pobytu, nebo pokud dojde uzavřením manželství nebo v souvislosti s nabytím právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství apod. ke změně jména (případně jen ke změně rodinného stavu, pokud je v občanském průkazu uveden, pokud má občan v občanském průkazu uveden údaj o rodinném stavu)** - blíže § 34 zákona č. 269/2021 Sb.
- **Při změně údajů uvedených v OP, s výjimkou adresy místa trvalého pobytu, se oddělí roh označený písmenem B** (u dočasného občanského průkazu levý dolní roh občanského průkazu a u občanského průkazu typu „knížka“ pravý horní roh desek) **a o této změně se držitel OP nevydává žádné potvrzení.** Dojde-li však ke změně adresy místa trvalého pobytu, oddělí se roh A (u dočasného občanského průkazu pravý dolní roh občanského průkazu a u občanského průkazu typu „knížka“ pravý dolní roh desek) a i nadále platí, že držitel OP se vydá potvrzení o změně místa trvalého pobytu (žlutý tiskopis).

Příloha této metodiky popisuje situace, které v souvislosti s uvedenými změnami, mohou nejčastěji ve volební místnosti nastat. Je určena pro krajské (KÚ) a obecní úřady (OÚ) a pro členy okrskových volebních komisí (OVK). Lze ji využít při školení členů OVK a je vhodné, aby ji každá OVK měla k dispozici ve volební místnosti v době hlasování. Situace jsou rozděleny do dvou základních částí:

- I. na OP je oddělen roh A (změna trvalého pobytu)
- II. na OP je oddělen roh B (jiná změna než trvalý pobyt, nejčastěji jde o změnu stavu a příjmení)

Pozn. V případě, že je oddělen roh A i B je třeba kombinovat postupy k části I. a II.

Postup OVK při řešení konkrétních situací často zmiňuje potřebu, aby se OVK dotázala obce s rozšířenou působností (ORP). Tento postup vychází z **§ 21 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech**, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví:

K umožnění výkonu volebního práva občana je obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn na základě dotazu okrskové volební komise využívat referenční údaje z registru obyvatel v rozsahu čísla a druhu identifikačních dokladů, jména, popřípadě jmen, příjmení a adresy místa pobytu. Tyto údaje sdělí obecní úřad obce s rozšířenou působností neprodleně okrskové volební komisi.

Citované ustanovení platí od roku 2010. **Nejedná se tedy o novou povinnost pro ORP, avšak změny, které přináší nový zákon o občanských průkazech, mohou četnost dotazů na ORP zvýšit.**

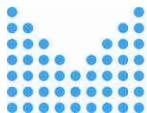
KÚ by proto měly upozornit všechny ORP spadající do správního obvodu kraje na potřebu být zejména v době hlasování ve volbách, tj. 20. září 2024 od 14.00 do 22.00 hodin a 21. září 2024 od 8.00 do 14.00 hodin k dispozici pro OVK.

Totožné platí i pro případné II. kolo voleb do 1/3 Senátu, které se bude konat ve dnech 27. září 2024 od 14.00 do 22.00 hodin a 28. září 2024 od 8.00 do 14.00 hodin.

Každý ORP by měl obecním úřadům ve svém správním obvodu zaslat kontakt, zejména telefonní, který mohou OVK v době hlasování pro ověření údajů o voličích nebo pro ověření platnosti dokladu využít.

Možnost požadovat po ORP ověření údajů v souladu s § 21 zákona o základních registrech platí obecně. Pokud se například do volební místnosti dostaví volič, který není uveden ve výpisu ze seznamu voličů a neprokáže své právo hlasovat ve volebním okrsku, nelze mu bez dalšího odepřít výkon volebního práva. Vzhledem k tomu, že veřejná správa má k dispozici nástroj, který plyne právě z § 21 zákona o základních registrech, pak v souladu s principem dobré správy je třeba této možnosti využít a zkoumat, zda dotčený volič je oprávněn podle zjištěných údajů ve volebním okrsku hlasovat.

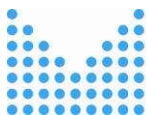
V popisu postupu OVK při řešení konkrétních situací uvedených v příloze je nejčastěji zmiňován právě dotaz na ORP. Nic však nebrání OVK, aby se obrátila i na svůj OÚ, jsou-li na něm v době hlasování přítomni zaměstnanci, kteří jsou oprávněni nahlížet do základního registru obyvatel (ROB) nebo informačního systému evidence obyvatel (ISEO). V souvislosti s agendou vedení seznamu voličů je totiž i OÚ podle volebního zákona oprávněn využívat údaje o voličích. OÚ, který má pro účely vedení stálého seznamu voličů přístup také do ISEO, může, na rozdíl od ORP, který má podle § 21 zákona o základních registrech přístup jen do ROB, nahlížet i na historické údaje o voliči, tj. např. na předchozí příjmení nebo předchozí místo trvalého pobytu.

Příloha metodiky

- I. Občanský průkaz má oddělený roh A (u dočasného občanského průkazu pravý dolní roh občanského průkazu a u občanského průkazu typu „knížka“ pravý dolní roh desek), což signalizuje změnu trvalého pobytu voliče.**

Jaké situace ve volební místnosti mohou nejčastěji nastat?

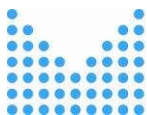
1. Volič prokazuje svoji totožnost občanským průkazem s odděleným rohem A a současně předloží okrskové volební komisi potvrzení o změně místa trvalého pobytu

- OVK ověří totožnost voliče podle fotografie na OP.
- OVK hledá voliče ve výpisu ze seznamu voličů pod příjmením, jménem a datem narození uvedeným na OP.

Situace A

Volič je ve výpisu ze seznamu voličů uveden s adresou, která neodpovídá adrese na OP, ale shoduje se s adresou uvedenou na potvrzení o změně místa trvalého pobytu.

- OVK na potvrzení o změně místa trvalého pobytu zjistí, kdy ke změně trvalého pobytu došlo. V pátek 20. září 2024 platí, že došlo-li ke změně trvalého pobytu 6. srpna 2024 nebo až poté, je OP platný, protože od změny ještě neuplynulo 45 dnů. V sobotu 21. září 2024 platí, že došlo-li ke změně trvalého pobytu 7. srpna 2024 nebo až poté, je OP platný.
- V případě konání II. kola voleb do 1/3 Senátu platí, že pokud v pátek 27. září 2024 došlo ke změně trvalého pobytu 13. srpna 2024 nebo až poté, je OP platný, protože od změny ještě neuplynulo 45 dnů. V sobotu 28. září 2024 platí, že došlo-li ke změně trvalého pobytu 14. srpna 2024 nebo až poté, je OP platný.
- Voliče s platným OP je možno nechat odvolit.

- Došlo-li ke změně trvalého pobytu před uvedenými daty, je OP neplatný. Voliči s neplatným OP nemůže být umožněno hlasování (ledaže předloží platný cestovní doklad).

Platnost OP lze ověřit také na veřejně přístupném seznamu neplatných OP <https://aplikace.mvcr.cz/neplatne-doklady/> zadáním čísla dokladu, a to přímo ve volební místnosti (má-li OVK přístup k internetu nebo je-li některý z členů OVK ochoten informaci zjistit s využitím svých mobilních dat), případně se lze s žádostí o ověření obrátit na OÚ nebo ORP. Je-li doklad platný, objeví se sdělení, že „Doklad s číslem XXXXXXXXXXXX nebyl nalezen v databázi neplatných dokladů“.

Situace B

Volič je ve výpisu ze seznamu voličů uveden s adresou, která odpovídá adrese na OP, ale neshoduje se s adresou uvedenou na potvrzení o změně místa trvalého pobytu

- Tento volič již není oprávněn hlasovat ve volebním okrsku, kam se dostavil, protože podle nového místa trvalého pobytu náleží do jiného okrsku.
- Voliči nelze umožnit hlasování.
- OVK sdělí voliči, že se k hlasování ve volbách musí dostavit do jiného okrsku případně i v jiné obci, kde má aktuální trvalý pobyt.

Situace C

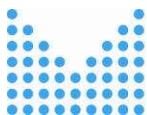
Volič není ve výpisu ze seznamu voličů uveden. Adresa nového trvalého pobytu voliče nespadá do volebního okrsku OVK, kam se volič dostavil.

- OVK nahlédne do potvrzení o změně místa trvalého pobytu a zjistí adresu místa nového trvalého pobytu voliče. Pokud **adresa nového trvalého pobytu voliče nespadá do volebního okrsku** dané komise, je důvodem neuvedení voliče ve výpisu ze stálého seznamu voličů skutečnost, že volič přišel do volební místnosti v místě, kde nemá trvalý pobyt (pravděpodobně půjde o situaci, kdy volič přišel do volební místnosti, kam podle místa trvalého pobytu patřil před tím, než se přestěhoval).
- Takovému voliči nelze umožnit hlasování.
- OVK sdělí voliči, že se k hlasování ve volbách musí dostavit do jiného okrsku případně i v jiné obci, kde má aktuální trvalý pobyt.

Situace D

Volič není ve výpisu ze seznamu voličů uveden. Adresa místa nového trvalého pobytu voliče spadá do volebního okrsku OVK, kam se volič dostavil.

- OVK nahlédne do potvrzení o změně místa trvalého pobytu a zjistí, že **adresa místa nového trvalého pobytu voliče spadá do jejího volebního okrsku.**

Důvodem, proč není volič v seznamu voličů uveden, je pravděpodobně skutečnost, že si změnil adresu trvalého pobytu, těsně před volbami, což se ještě nepromítlo do seznamu voličů.

- Předložením OP s odděleným rohem a potvrzením o změně trvalého pobytu prokázal volič právo hlasovat v tomto volebním okrsku.
- OVK na potvrzení o změně místa trvalého pobytu zjistí, kdy ke změně trvalého pobytu došlo. V pátek 20. září 2024 platí, že došlo-li ke změně trvalého pobytu 6. srpna 2024 nebo až poté, je OP platný. V sobotu 21. září 2024 platí, že pokud došlo ke změně trvalého pobytu 7. srpna 2024 nebo až poté, je OP platný.
- V případě konání II. kola voleb do 1/3 Senátu platí, že pokud v pátek 27. září 2024 došlo ke změně trvalého pobytu 13. srpna 2024 nebo až poté, je OP platný, protože od změny ještě neuplynulo 45 dnů. V sobotu 28. září 2024 platí, že došlo-li ke změně trvalého pobytu 14. srpna 2024 nebo až poté, je OP platný.
- **Voliče s platným OP je možno nechat odvolit. OVK ho dopíše do výpisu ze stálého seznamu voličů a umožní mu hlasování.**
- Došlo-li ke změně trvalého pobytu před uvedenými daty, je OP neplatný. Voliči s neplatným OP nemůže být umožněno hlasování (ledaže předloží platný cestovní doklad).
- *Platnost OP lze ověřit také na veřejně přístupném seznamu neplatných OP <https://aplikace.mvcr.cz/neplatne-doklady/> zadáním čísla dokladu, a to přímo ve volební místnosti, případně se lze s žádostí o ověření obrátit na obecní úřad nebo ORP.*

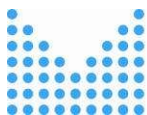
2. Volič prokazuje svoji totožnost občanským průkazem s odděleným levým horním rohem, ale nepředloží okrskové volební komisi potvrzení o změně místa trvalého pobytu

- OVK se nejprve dotáže voliče, zda u sebe nemá potvrzení o změně místa trvalého pobytu.
- Pokud ANO, postupuje tak, jak je popsáno výše v kapitole 1.
- Pokud NE, ověří totožnost voliče podle fotografie na OP a hledá voliče ve výpisu ze seznamu voličů pod příjmením, jménem a datem narození uvedeným na OP.
- Dále OVK postupuje podle následujících situací:

Situace E

Volič je ve výpisu ze seznamu voličů uveden s adresou, která neodpovídá adrese na OP.

- OVK volá na ORP, kterému nadiktuje číslo OP a požádá ORP o sdělení údajů o voliči včetně adresy místa trvalého pobytu a ověření, zda volič má stále platný OP (pokud by byl OP neplatný, ORP ho v základním registru obyvatel vůbec nenalezne). Pokud je OP platný a údaje o voliči včetně adresy

trvalého pobytu odpovídají údajům ve výpisu ze seznamu voličů, je volič oprávněn v daném okrsku hlasovat. OVK mu umožní hlasování.

- Pokud je OP neplatný, nemůže být voliči umožněno hlasování (ledaže by předložil platný cestovní doklad).
- Pokud je OP platný, ale ORP ze základního registru obyvatel zjistí jinou aktuální adresu trvalého pobytu, než která je uvedena u voliče ve výpisu ze stálého seznamu voličů, a tato adresa nespadá pod volební okrsek dané OVK, nemůže být voliči umožněno hlasování. OVK sdělí voliči, že se k hlasování ve volbách musí dostavit do jiného volebního okrsku případně i do jiné obce, kde má aktuální trvalý pobyt.

Situace F

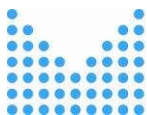
Volič je ve výpisu ze seznamu voličů uveden s adresou, která odpovídá adrese na OP

- OVK volá na ORP, kterému nadiktuje číslo OP a požádá ORP o sdělení adresy místa trvalého pobytu voliče a ověření, zda volič má stále platný OP.
- Pokud ORP ze základního registru obyvatel zjistí jinou aktuální adresu trvalého pobytu, než která je uvedena u voliče ve výpisu ze seznamu voličů, a tato adresa nespadá pod volební okrsek dané OVK, nemůže být voliči umožněno hlasování. OVK sdělí voliči, že se k hlasování ve volbách musí dostavit do jiného volebního okrsku případně i do jiné obce, kde má aktuální trvalý pobyt.
- Pokud ORP ze základního registru obyvatel zjistí aktuální adresu trvalého pobytu voliče, která spadá pod volební okrsek dané OVK a OP je platný, je volič oprávněn v daném okrsku hlasovat. OVK umožní voliči odhlasovat.
- Pokud je OP neplatný, nemůže být voliči umožněno hlasování (ledaže předloží platný cestovní doklad).

Situace G

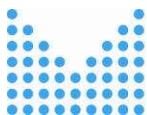
Volič není ve výpisu ze seznamu voličů uveden

- OVK volá na ORP, kterému nadiktuje číslo OP a požádá ORP o sdělení adresy místa trvalého pobytu voliče a ověření, zda volič má stále platný OP.
- Pokud ORP ze základního registru obyvatel zjistí aktuální adresu trvalého pobytu voliče, která spadá pod volební okrsek dané OVK a OP je platný, je volič oprávněn v daném okrsku hlasovat. OVK dopíše voliče do výpisu ze seznamu voličů a umožní mu hlasování.
- Pokud je OP neplatný, nemůže být voliči umožněno hlasování (ledaže předloží platný cestovní doklad).
- Pokud ORP ze základního registru obyvatel zjistí aktuální adresu trvalého pobytu voliče, která nespadá pod volební okrsek dané OVK, nemůže být voliči umožněno hlasování. OVK sdělí voliči, že se k hlasování ve volbách musí dostavit do jiného volebního okrsku případně i do jiné obce, kde má aktuální trvalý pobyt.

- II. Občanský průkaz má oddělený roh B (u dočasného občanského průkazu levý dolní roh občanského průkazu a u občanského průkazu typu „knížka“ pravý horní roh desek), což signalizuje jinou změnu u jeho držitele, než změnu trvalého pobytu. Nejčastěji půjde o změnu příjmení, případně rodinného stavu.**

- OVK ověří totožnost voliče podle fotografie na OP.
- OVK hledá voliče ve výpisu ze seznamu voličů pod příjmením, jménem, datem narození a adresou trvalého pobytu uvedenými na OP.

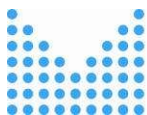
Jaké situace mohou nejčastěji nastat?

Situace H

Volič je ve výpisu ze seznamu voličů uveden se všemi údaji, které odpovídají údajům na OP.

- OVK volá na ORP, kterému nadiktuje číslo OP a požádá ORP o ověření, zda volič má stále platný OP. Pokud je OP platný, je volič oprávněn hlasovat. OVK mu umožní hlasování.
- Pokud je OP neplatný, nemůže být voliči umožněno hlasování (ledaže by předložil platný cestovní doklad).

V této situaci se může stát, že sám volič si do volební místnosti přinese doklad (např. oddací list), který změnu dokazuje. Platnost OP si však OVK ověří u ORP; to není nutné, pokud z dokladu předloženého voličem OVK vyčte, že od změny neuplynulo 45 dnů, a tudíž u OP nemohlo dojít ke skončení platnosti.

Situace I

Ve výpisu ze seznamu voličů je uveden volič, jehož jméno, datum narození a adresa trvalého pobytu se shodují s údaji na OP, ale neshoduje se příjmení.

- Oddělený roh B nasvědčují tomu, že u voliče došlo ke změně příjmení v důsledku uzavření manželství, rozvodu apod., a tedy, že volič uvedený ve výpisu ze seznamu voličů je voličem, který se dostavil do volební místnosti.
- OVK volá na ORP, kterému nadiktuje číslo OP a požádá ORP o ověření, zda volič má stále platný OP. Současně požádá o sdělení aktuálního příjmení u voliče. Pokud aktuální příjmení voliče dle sdělení ORP odpovídá příjmení ve výpisu ze seznamu voličů a OP je platný, je volič oprávněn hlasovat. OVK mu umožní hlasování.
- Pokud je OP neplatný, nemůže být voliči umožněno hlasování (ledaže by předložil platný cestovní doklad).

V této situaci se může stát, že sám volič si do volební místnosti přinese doklad (např. oddací list), který změnu příjmení dokazuje. V takovém případě OVK zkontroluje, zda nově získané příjmení podle dokladu se shoduje s příjmením ve výpisu ze seznamu voličů. Platnost OP si však OVK ověří u ORP; to není nutné, pokud z dokladu předloženého voličem OVK vyčte, že např. od uzavření manželství neuplynulo 45 dnů, a tudíž u OP nemohlo dojít ke skončení platnosti.